

Colecția: **ESOTERICA**

Coperta: Stelian BIGAN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOERESCU, DAN-SILVIU

**Blesteme, anateme și afurisenii și consecințele lor
nebănuite : docu-drame și mituri contemporane însoțite
de consemnări din presă** / prezentate de Dan-Silviu Boerescu. -

București : Integral, 2019

Conține bibliografie

ISBN 978-606-992-321-4

94

© INTEGRAL, 2019

Editor: Costel POSTOLACHE

Tehnoredactor: Stelian BIGAN

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-992-321-4

Blesteme, anateme și afurisenii și consecințele lor nebănuite

Docu-drame și mituri contemporane
însoțite de consemnări din presă
prezentate de Dan-Silviu Boerescu

INTEGRAL

Sumar

Puterea și simbolistica blestemului:
de la otrăvurile radioactive ale faraonilor
și misterul Omului Ghețurilor la diamantul albastru,
scaunul condamnatului la moarte, legarea cununiilor
și Poltergeist / 7

Afurisenia și anatema: când se mânie Biserica
pre oameni. Mama Monicăi Gabor a murit
fiindcă a încălcat legământului Sfântului Calinic
de la Mănăstirea Frăsinei.

Alte pilde ale excomunicării / 49

Sfântul Ioan Iacob Românul de la Hozeva
despre puterea blestemelor ca „rugăciuni
pe dos” și felul în care acestea pot fi înfrânte / 105

31 de blesteme pe capul lui Nicolae Ceaușescu / 121

Harta locurilor blestemate din România / 125

Lămuriri bibliografice / 133

Puterea și simbolistica blestemului: de la otrăvurile radioactive ale faraonilor și misterul Omului Ghețurilor la diamantul albastru, scaunul condamnatului la moarte, legarea cununiilor și Poltergeist

Un blestem (numit, de asemenea, în funcție de contextul socio-cultural în care este folosit, imprecăție, maledicție, afurisenie sau anatemă) este o invocare a unei nenorociri sau a unui ghinion asupra unei alte entități: una sau mai multe persoane, un loc sau un obiect. În particular, „blestemul” se poate referi la o astfel de dorință prin invocarea unor puteri supranaturale sau spirituale, cum ar fi Dumnezeu sau zeii, un spirit sau o forță naturală, sau ca un fel de magie sau vrăjitorie. În multe sisteme religioase, blestemul (sau ritualul însoțitor) este considerat a avea un efect asupra celui împotriva căruia este plasat. Inversarea sau înlăturarea unui blestem este

numită uneori „rupere” și necesită adesea ritualuri elaborate sau rugăciuni.

Studiul tipurilor de blesteme presupune cercetarea atât a practicilor religioase populare, cât și a folclorului. Încercarea deliberată de a arunca un blestem face parte dintr-un ritual magic. În cultura hindusă înțelepții sau Rishi care au compus Vedele au puterea de a binecuvânta și de a blestema. Ca exemple sunt blestemul aruncat de Rishi Bhrigu asupra Regelui Nahusha și cel aruncat de Rishi Devala.

Blestemele aveau, încă din vechime, și rolul de a oferi un grad ridicat de protecție a proprietății. Pe o stelă de calcar din Mendes, din a treia perioadă intermediară din timpul Dinastiei a XXII-a, o inscripție celebrează donarea unui teren către un templu egiptean și aruncă un blestem asupra oricărei persoane care ar folosi terenul într-un alt scop sau l-ar înstrăina.

Blestemele au fost, de asemenea, o temă predilectă în literatură și teatru. Ele implică rostirea de către un personaj a blestemului asupra unui alt personaj. Blestemul se deosebește de vrăji adverse și premoniții. Printre cele mai cunoscute exemple de blesteme este cel în care Conte de Monterone îl blestemă pe Rigoletto. Rigoletto consideră că moartea tragică a fiicei sale se datorează blestemului. În *Romeo și Julieta*, muribundul Mercutio blestemă familiile Montague și Capulet, rostind: „Blestem pe casa lor și pe a ta”.

Există o credință larg răspândită cu privire la blestemele asociate cu profanarea mormintelor în care se găsesc corpuri mumificate sau felurite moaște. Ideea a

devenit atât de răspândită încât a fost promovată în cultura modernă, mai ales în filme de groază (inițial blestemul era invizibil, cauzând o serie de decese misterioase).

„Blestemul faraonilor” se presupune că i-ar fi lovit pe arheologii care au descoperit mormântul Faraonului Tutankhamon, care ar fi fost protejat printr-o imprecăție pronunțată de preoții Egiptului Antic asupra celor care vor pătrunde în incinta funerară. Din vremurile străvechi, cei care au încercat să deschidă mormintele faraonilor au fost urmăriți de necazuri și nenorociri. Cele mai recente evenimente de acest fel au fost morțile enigmatice ale unor persoane care au participat la descoperirea mormântului lui Tutankhamon. Unii consideră aceasta o întâmplare, alții fac referiri la străvechiul blestem al faraonilor. Egiptenii antici credeau că viața de după moarte este mult mai importantă decât viața în această lume, de aceea toate speranțele și ritualurile lor religioase erau legate de trecerea în lumea cealaltă. Ei acordau o atenție deosebită locului de înmormântare. Astfel, un țăran simplu putea să adune viața întreagă avere, pentru ca, atunci când va muri, să i se facă un mormânt în formă de palat, iar alături să i se pună mult aur și bijuterii. Egiptenii își considerau casele doar locuințe temporare, iar mormintele și le construiau cu un avânt neobișnuit, pentru că își imaginau că aceasta este casa lor de veci. Astăzi mormântul lui Tutankhamon pare extraordinar de bogat: pereții sunt decorați cu fresce, iar în camere există multe obiecte de ritual executate din aur, de la brățări și amulete, până la tron și statui. Însă acest mormânt este foarte modest în comparație cu mormintele altor faraoni – ca

de exemplu, cel al lui Ramses al IV-lea sau cel al lui Amenhotep al II-lea. Tutankhamon avea doar nouă ani când a urcat pe tron și a murit neajungând să împlinească nouăsprezece. De fapt, puterea se afla în mâinile unchiului său Ay, care a readoptat vechiul cult al zeului Amon. Tânărul faraon a murit pe neașteptate (sau a fost asasinat?!?), de aceea nu s-a reușit construirea unui monument funerar corespunzător rangului său. Cu timpul, mormântul lui s-a pierdut printre mormintele egiptenilor simpli, rămânând neatins mai mult de trei mii de ani. În vremurile antice erau destui căutători de comori. Faraonii știau despre aceasta și încercau în mai multe feluri să-și apere de profanare construcțiile mortuare: construiau căi subterane, labirinturi și diverse capcane, instalau porți false. Amenemhat și-a construit chiar un mormânt fals, cel adevărat fiind bine mascat sub formă de monument. Însă jefuitorii inventivi nu s-au temut de dificultăți și, an de an, secol de secol, au încercat să pună mâna pe comorile faraonilor. Și au reușit de cele mai multe ori! Astfel, mormântul lui Amenemhat a fost jefuit, hoții au găsit intrarea laterală și s-au răzbunat crunt pe fostul conducător al egiptenilor, arzându-i osemintele. Aceeași soartă au avut-o și mormintele altor faraoni. Pe parcursul secolelor, faraonii plăteau mulți bani preoților și le lăseau moștenire terenuri agricole, special ca aceștia să aibă grijă să nu le fie jefuite mormintele. Însă, adesea, înșiși clericii le indicau mormintele jefuitorilor, în schimbul unor sume de bani sau a unei părți din comorile găsite. Nu e de mirare faptul că aproape toate mormintele au fost jefuite, deoarece mulți erau interesați de perspectiva unei îmbogățiri

rapide. Bijuteriile furate erau refăcute, ulterior, de un bijutier și erau vândute. Arheologii cred că unele bijuterii s-au păstrat în forma lor inițială, doar că ele trebuie căutate nu în mormintele-palate ale faraonilor, ci în cele obișnuite, ale oamenilor de rând. Găsindu-le, lumea va avea șansa să vadă adevăratele capodopere ale civilizației Egiptului Antic. Și, în tot acest timp, în care oamenii s-au aflat în căutarea comorilor faraonilor, a circulat zvonul despre vechiul blestem, legat de aurul din morminte. Ultima dată despre acest blestem și-au amintit cercetătorii la începutul secolului XX, când o expediție arheologică, în frunte cu Howard Carter, a găsit mormântul lui Tutankhamon. Expediția a fost sponsorizată de Lordul Carnarvon, care ulterior a devenit prima victimă dintr-un șir de decese stranii. Din 1903, Carnarvon a început să-și petreacă iernile în Egipt, unde a făcut cunoștință cu Carter, propunându-i să participe la săpăturile arheologice în schimbul unei sume de bani. Acesta a acceptat bucuros, pentru că nici pasiunea lui pentru arheologie, nici profesia de pictor nu-i aduceau niciun fel de venit. După ce au lucrat câțiva ani în Teba, Carter și Carnarvon au publicat o carte despre mormintele faraonilor, cu toate că nu au găsit niciun fel de comori. Arheologul era convins că ele se află în apropiere, în aceeași vale. Iar siguranța aceasta o avea datorită obiectelor pe care le găsiseră în timpul cercetărilor: ulcioare de lut cu role de tifon. Pe una dintre role era scris numele lui Tutankhamon. Alături se afla o ladă de lemn, în interiorul căreia erau ascunse plăci de aur cu numele faraonului imprimat pe ele, dar mumia nu se afla acolo. Căutările au fost

întrerupte de Primul Război Mondial, însă, după trei ani, ele au fost reluate. Și iată că, în toamna lui 1922, Carter a găsit, în spatele mormântului lui Ramses al VI-lea, ruinele unei fundații antice, care, încă, nu fuseseră cercetate. Instinctul l-a îndemnat să caute acolo. Muncitorii angajați pentru lucrări au început să sape dinspre mormântul lui Ramses al VI-lea spre sud-vest și după o săptămână au dat de niște scări care duceau sub piatra funerară. Le-a trebuit o zi întreagă pentru a curăța toate treptele. Carter nu era sigur că acesta era mormântul lui Tutankhamon; admitea și faptul că mormântul fusese deja jefuit. Spre seară a fost înlăturat pământul ce acoperea niște uși masive de piatră, pe care au rămas intacte reprezentările în relief ale Văii Regilor. Cavoul a fost deschis în prezența Lordului Carnarvon. Chiar în prima încăpere au fost găsite bijuterii care i-au aparținut lui Tutankhamon, printre care și o plăcuță de lut cu următoarea inscripție: „Moartea își va lăsa aripa asupra celui care va tulbura liniștea faraonului”. Membrii grupului nu au dat importanță acestei inscripții, dar nu au avut deloc dreptate ignorând-o. Nu au luat în serios nici inscripția următoare: „Spiritul morții se va încolăci în jurul gâtului jefuitorului și i-l va suci, ca unei găște”. Curând, însă, blestemul a început să-și facă efectul: din cei douăzeci de oameni prezenți în timpul deschiderii oficiale a cavoului, au murit treisprezece. Întâi a murit Lordul Carnarvon: o febră ciudată l-a luat dintre vii după numai o lună. Câinele lui, spre mirarea tuturor, a murit în aceeași zi, fără să fi fost bolnav. Următoarea jertfă a faraonilor a fost arheologul american Arthur Mace, care a înlăturat ultimul

bloc de piatră de pe mormânt: el a căzut brusc în comă și a murit. În legătură cu moartea lordului Carnarvon a sosit în Egipt prietenul său George Good, care a efectuat unele cercetări ale mormântului faraonului; chiar a doua zi a fost cuprins de febră și până seara a murit. Radiologul Archibald Reid, profesorii Winlock și Foukrat, arheologii Davis, Hankness și Derry, soția lui Carnarvon, Almina, secretarul lui, Carter Bethell – sunt doar o parte dintre persoanele care au murit după vizitarea mormântului faraonului Tutankhamon.

Savanții și medicii au încercat să găsească motivele morții stranii a acestor oameni. Au fost niște coincidențe fatale sau poate egiptenii stăpâneau niște modalități secrete de ucidere a oamenilor, pe care noi nu le cunoaștem? Doctorul biolog Ezeddin Taha, profesor la Universitatea din Cairo, a presupus că toți vizitatorii mormântului puteau muri în urma acțiunii unei ciuperci specifice care se întâlnește des la persoanele care lucrează cu obiectele antice – arheologii și angajații muzeelor. Făcând un șir de analize, s-a convins de existența unor viruși periculoși pe suprafețele obiectelor din cavou. El afirma că aceste ciuperci se pot trata ușor cu antibiotice, însă nu a reușit să-și termine cercetările, deoarece a devenit el însuși victima blestemului. Doctorul M. Enzedine Taha a făcut un atac de cord pe când se afla la volan. El s-a ciocnit cu mașina care venea din sens opus; au murit și toți pasagerii din mașina lui. Dar este posibil ca atacul de cord să fi fost provocat de o doză prea mare de antibiotice, pe care și le-a administrat în timp ce făcea cercetările, spre a nu se îmbolnăvi.

Unii savanți consideră că decesele au fost provocate de bacteriile sau ciupercile care apar în încăperile închise ale piramidelor. Alții presupun, însă, că faraonii foloseau otrăvuri speciale, greu de detectat, pentru a-și proteja mormintele, iar egiptenii chiar se pricepeau la otrăvuri. Medicul grec Dioscoride scria despre acest lucru: „Aici este extrem de dificil să te păzești de otrăvuri, pentru că egiptenii le pregătesc într-un mod atât de măiestrit, încât și cei mai buni medici ai lumii greșesc adesea diagnosticalele”. Egiptenii foloseau pe larg otrava eliminată de scorpion, șarpe, plante și ciuperci, dar și mercurul. În papirusurile egiptene, de asemenea, sunt amintite „otrăvurile mortale”, care erau extrase din trupurile decedaților.

Apare, totuși, întrebarea: putea oare o astfel de otrăvă să se păstreze activă în mormânt câteva mii de ani? O atenție aparte merită acidul prusic, în care erau înmuiate tifoanele mumiiilor – prin aceasta se și explică faptul că ele s-au păstrat atât de mult. Mai multe veacuri în șir, mumiiile au stat închise într-un spațiu ermetic, iar atunci când sarcofagul a fost deschis, acidul prusic s-a amestecat cu oxigenul și a ieșit la suprafață. Despre otrăvurile volatile știau și jefuitorii din antichitate ai mormintelor, de aceea, deseori, ei făceau o gaură în peretele cavoului, pentru aerisire, înainte de a-l deschide. Însă puțini sunt cei care s-au salvat în acest mod. La mijlocul secolului XX, savantul Louis Bull a avansat versiunea potrivit căreia egiptenii utilizau radiația pentru protejarea mormintelor. În unul din interviuri el a relatat: „Presupun că egiptenii antici cunoșteau legea divizării atomului. Preoții lor cunoșteau proprietățile uraniului. După cum se vede, radiația

le servea drept un mijloc sigur de protejare a templelor și mormintelor”. Încă nu se știe dacă această versiune poate fi luată în serios, pentru că cercetătorul principal al acestui mormânt, Carter, a trăit până la 66 de ani, cu toate că a fost primul care a intrat în cavoul rămas netulburat trei mii de ani. Mai curând, în cavouri există otrăvuri de origine vegetală, iar organismul lui s-a acomodat cu ele, pe parcursul activității sale îndelungate de arheolog.

Există și o explicație mistică a deceselor misterioase ale vizitatorilor cavourilor. Ea se bazează pe convingerile religioase ale egiptenilor, amintind despre puterea sacră, Ka; aceasta, venind de la cei morți, îi apără.

Poate că, într-adevăr, acești faraoni s-au răzbunat crunt pe cei care au încercat să le tulbure liniștea, chiar dacă nu se știe cu precizie metoda sau cumulul de procedee mortale de protecție folosite. Adepții acestei ipoteze își argumentează versiunea în modul următor: recent s-a descoperit că pe „Titanic” fuseseră plasate rămășițele unei mumii antice care se păstrase un timp îndelungat în Muzeul Britanic. După ce a fost achiziționat de un colecționar american de antichități, prețiosul obiect muzeistic a fost amplasat imediat după cabina căpitanului, fapt care a dus la scufundarea navei. Căpitanul, care era unul dintre cei mai experimentați navigatori, a schimbat pe neașteptate viteza, îndreptând corabia direct spre zona icebergurilor. Atunci când ciocnirea devenise inevitabilă, s-ar părea că el a făcut totul ca defecțiunile în urma ciocnirii să fie maxime – a condus nava cu bordul drept înainte, și în bord se aflau șase compartimente etanșe. Dar dacă s-ar fi lovit de iceberg cu prora, ar fi fost lovite doar